

CULTUURPROFIEL LIMBURG

Deel I State of the Art

Ten behoeve van Cultuurnota 2005-2008

Januari 2003

03-376

1. Limburg

Inleiding

Limburg kent een rijke culturele traditie, waarin de volkscultuur en amateurkunst een belangrijke rol spelen. De deelname aan amateurkunst is groot en de kwaliteit, vooral in de muziekbeoefening, is hoog. Het verenigingsleven bloeit, al zijn er wel bedreigingen vanwege de toenemende vergrijzing. De streekcultuur en streektaal zijn springlevend en verheugen zich in een toenemende belangstelling. Tegelijkertijd ontstaan er steeds meer nieuwe initiatieven die een belangrijke, inspirerende aanvulling zijn op de culturele infrastructuur. Die infrastructuur is tamelijk volledig op alle sectoren en functies (zie hiervoor de matrices) met uitzondering van een professionele dansvoorziening. Het op peil houden van de kwaliteit van die voorzieningenstructuur staat voorop.

De provincie heeft de afgelopen jaren het cultuurbeleid ingrijpend gewijzigd. Uitgangspunt hierbij was de invoering van de cultuurplansystematiek met ingang van 2001. Tegelijkertijd is er een projectenbudget gecreëerd zijn onafhankelijke adviescommissies en visitatiecommissies geïnstalleerd en is het regionaal opgezette actieprogramma cultuurbereik van start gegaan. De *Strategische beleidsvisie cultuur* die de grondslag vormt voor het provinciale cultuurbeleid 2001-2004 is toegevoegd. Voor overige beleidsdocumenten voor cultuur van de provincie verwijzen we naar de websites www.limburg.nl en www.kunstkick.nl.

Uit het gezamenlijk cultuurprofiel van Maastricht, Heerlen en Sittard/Geleen kan men afleiden dat er door deze gemeenten in de afgelopen jaren ook de nodige stappen zijn gezet op het gebied van cultuurbeleid. Een verwijzing naar de diverse relevante beleidsdocumenten is opgenomen in het in dit document opgenomen gezamenlijk cultuurprofiel van de drie bovengenoemde gemeenten.

Demografie

Limburg heeft 1.143.000 inwoners, waarvan er in Noord- en Midden-Limburg 494.800 wonen. Zuid-Limburg telt 647.900 inwoners.

Limburg telt momenteel 48 gemeenten. Heerlen, Kerkrade, Maastricht, Sittard-Geleen en Venlo zijn de grootste gemeenten met meer dan 50.000 inwoners. Gemeenten met 20.000 tot 50.000 inwoners zijn Brunssum, Horst aan de Maas, Landgraaf, Meerssen, Roermond, Stein, Venray en Weert.

De grote uitdaging voor de cultuursector ligt in het bereiken van (nieuwe) publieksgroepen. Het bereiken van een zo groot mogelijk en/of gevarieerd publiek zonder concessies te doen aan de kwaliteit is voor alle cultuuraanbieders een inspanningsverplichting. Dit is bovendien een kwestie van noodzaak, van lijfsbehoud voor de gesubsidieerde cultuur. Aangezien de Limburgse bevolking nog sterker vergrijsst en eerder krimpt dan elders in Nederland, zal de cultuursector hier in Limburg daar ook eerder mee te maken krijgen. Gesubsidieerde culturele instellingen zullen daarom beter moeten inspelen op de behoeften van zowel ouderen als jongeren.

Limburg vergrijsst en ontgroent. In het Trendrapport Limburg 2002 is dit de doorbraak van grijs genoemd. In Nederland loopt Limburg voorop met een stagnerende bevolkingontwikkeling, die overigens in Zuid-Limburg al eerder aan de gang was. Aan de andere kant van de vergrijzing worden jongeren (tot 25 jaar) een minderheid. Het aandeel jongeren in de Limburgse bevolking is de afgelopen decennia afgenomen. In 1970 maakte de jeugd nog zo'n 45% van de bevolking uit, in 1990 was het nog 32% en op dit moment is het 28% (het Nederlandse percentage is 30,5%). Jongeren zullen in de toekomst een steeds kleiner deel van de bevolking uitmaken.

Binnen Limburg bestaan verschillen in bevolkingssamenstelling. Het aandeel jongeren is in Noord-Limburg hoger dan het gemiddelde (29,9% in plaats van 28,1%) en in Zuid-Limburg exclusief Maastricht lager (26,9%). Maastricht heeft een aparte bevolkingsopbouw. De groep 18-24 jarigen is in Maastricht oververtegenwoordigd (o.a. door opleidingen).

Het aandeel niet-westerse allochtonen is in Limburg lager dan gemiddeld in Nederland (5% versus 10%) en het aandeel westerse allochtonen is in Limburg hoger dan gemiddeld in Nederland (15% versus 9%). In Noord- en Midden-Limburg is 10% van de jongeren van niet-westerse allochtone afkomst en 8% van westerse allochtone afkomst. In Zuid-Limburg is 7% van de jongeren van niet-westerse allochtone afkomst en 12,5% van westerse allochtone afkomst.

Het multiculturele aanzien beperkt zich tot enkele gemeenten. Roermond, Venlo, Weert, Venray, Heerlen, Maastricht en Sittard-Geleen hebben (in afnemende volgorde) een relatief groot aandeel niet-westerse allochtone jongeren (meer dan gemiddeld in Limburg). In Roermond bijvoorbeeld is dat 24% onder de jongeren van 0-14 jaar en 21% onder de jongeren van 15-29 jaar. Deze percentages liggen niet alleen boven het Limburgs gemiddelde maar ook boven het landelijke gemiddelde.

Regionale samenwerking

Binnen Limburg wordt binnen regio's door gemeenten samengewerkt. Deze intergemeentelijke samenwerking komt onder meer uit uiting in gemeenschappelijke programma's in het kader van het Actieprogramma Cultuurbereik. De regio Parkstad Limburg (Heerlen, Kerkrade en aangrenzende gemeenten) heeft als eerste voor dit programma financiële steun gekregen van de provincie.

De andere regio's zijn Noord-Limburg (o.m. Venlo en Venray), Midden-Limburg Oost (o.m. Roermond), Midden-Limburg West (o.m. Weert en Thorn), Westelijke Mijnstreek (o.m. Sittard-Geleen) en Heuvelland. Maastricht heeft binnen het Actieplan Cultuurbereik een zelfstandige positie, maar werkt op sommige punten samen met het Heuvelland.

Een ander voorbeeld van samenwerking is dat de drie Zuidlimburgse steden in onderlinge afstemming een cultuurprofiel hebben opgesteld, dat als zelfstandig document hierin is opgenomen. De provincie heeft met gebruikmaking van gegevens van gemeenten de overige Limburgse regio's beschreven.

Samenwerking over de landsgrens

Samenwerking vormt ook buiten de grenzen een sleutelbegrip. Maar liefst driekwart van de provincie grenst aan het buitenland. Met Belgisch Limburg en het Rheinland heeft het provinciebestuur cultuurconvenanten afgesloten en zijn gemeenschappelijke subsidiebudgetten cultuur beschikbaar. Tussen diverse culturele instellingen zijn over de grens samenwerkingsverbanden ontstaan.

2. Maastricht – Heerlen – Sittard/Geleen

Inleiding

In de voorbereidingen tot het nieuwe Cultuurplan 2005-2008, zo is tussen gemeenten, provincies en Rijk afgesproken, zullen cultuurprofielen van landsdelen en (groot-) stedelijke netwerken een rol spelen bij de uiteindelijke beslissingen omtrent de toekenning van middelen uit de Cultuurbegroting.

Met deze culturele profielschets presenteren de gemeenten Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen zich voor het eerst gezamenlijk in de aanloop tot het nieuwe Cultuurplan 2005-2008. Het betreft hier geen subsidieaanvraag noch een verdediging van wat de drie gemeenten tot nu toe hebben tot stand gebracht op het gebied van kunst- en cultuurbeleid. Het betreft een eerste inventariserende stap op weg naar een meer gezamenlijke kijk op de culturele ontwikkelingen binnen ons gemeenschappelijk verzorgingsgebied. Deze gezamenlijke kijk willen we een rol laten spelen in de overwegingen die uiteindelijk moeten leiden tot een voor de drie gemeenten adequaat Cultuurplan 2005-2008.

Diverse ontwikkelingen leiden er toe dat we ons gedeelde verzorgingsgebied, ondanks alle autonomie, meer en meer kunnen en moeten opvatten als een voor het cultuurbeleid relevante omgeving. Economische, demografische, culturele en andere factoren die in dit gebied werkzaam zijn interfereren steeds vaker met elkaar, vullen elkaar aan, verrijken elkaar. Daardoor ontstaan kansen, ook op het gebied van cultuurbeleid. En die kansen willen we waarnemen. Dat zal niet van de ene op de andere dag geregeld zijn. Met deze culturele profielschets zetten we een eerste gezamenlijke stap in de richting van een ambitie: ***behouden wat eigen is en versterken wat gezamenlijk is.***

Sinds lange tijd al leveren de drie gemeenten, binnen de eigen gemeentegrenzen, grote inspanningen binnen de fysieke, economische en sociale pijlers. Meer en meer komen die inspanningen ook buiten de gemeentegrenzen met elkaar in aanrakingen. We gaan er van uit dat we elkaar ook op cultureel gebied meer en meer zullen aanraken. We gaan er van uit dat dit proces binnenkort extra ondersteuning tegemoet kan zien vanuit een Cultuurnota die recht doet aan de dynamiek van de voor cultuurbeleid relevante omgeving van het (groot-) stedelijk gebied Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen.

1. Korte demografische en sociaal-geografische schets van het stedennetwerk

Wat is eigen en wat is gezamenlijk. De steden Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen hebben ieder zo hun eigen (bevolkings-) kenmerken en dynamieken. Deze dynamieken raken elkaar meer en meer. Op het gebied van bevolkingsontwikkeling kunnen we vaststellen dat de driehoek tussen de drie gemeenten toegroeit naar interfererend een stedelijk netwerk met meer dan een half miljoen inwoners. Bezien vanuit een iets afstandelijker perspectief kunnen we spreken van een netwerk binnen een Euregio met meer dan 3,6 miljoen inwoners. We verwachten dat de mobiliteit van deze bevolkingsmassa (op onderdelen) in de toekomst sterk zal toenemen. In ieder geval is er sprake van een sterke en groeiende beweging van gemeentelijke samenvoegingen en samenwerking. Daarom willen we ons sterker oriënteren op de vraagstukken die dat voor (ook) het cultuurbeleid met zich mee brengt.

Maastricht (120.000 inwoners)

Maastricht, met ruim 120.000 inwoners, heeft als centraal uitgangspunt van beleid het realiseren van een sterke netwerkstad. De bevolking zal voorlopig blijven groeien. De maximumvariant voor de bevolkingsgroei komt uit op 131.000 inwoners in 2025. Maastricht maakt een transformatie mee van klassieke industriestad naar een moderne kennis- en dienstestad. De bevolkingsopbouw zal de komende jaren op een aantal punten veranderen. Zo is er sprake van een sterke vergrijzing, vormt de studentenpopulatie een blijvend groot aandeel en zullen de middengroepen voor de stad behouden/gewonnen moeten worden.

Heerlen/Parkstad Limburg (270.000 inwoners)

Het gebied in Oostelijk Zuid-Limburg rondom centrumgemeente Heerlen is door het gedeelde mijnverleden een samenhangende regio. De mijnen zijn al jaren dicht, maar de samenhang is gebleven. Heerlen vormt het centrum van een sterk verstedelijkte regio met in totaal 270.000 inwoners. Een gebied waar gemeentegrenzen bijna niet te onderscheiden zijn. De gemeenten in deze regio hebben, onder de naam Parkstad Limburg, een bestuursconvenant afgesloten waarin wordt aangegeven op welke wijze de regio zich in de toekomst wil ontwikkelen en op welke wijze daaraan vorm gegeven zal worden. Op cultureel gebied heeft Parkstad Limburg afgesproken om binnen afzienbare tijd te komen tot een gezamenlijk cultuurbeleid. Dit voornemen heeft een eerste aanzet gekregen door de vaststelling van het regionale "Actie Programma Cultuurbeleid Parkstad Limburg 2001-2004", het eerste formele regionale actieprogramma van Nederland.

Sittard/Geleen (100.000 inwoners)

Op 1 januari 2001 is de gemeente Sittard-Geleen ontstaan als gevolg van de samenvoeging van Born, Geleen en Sittard. Daarmee ontstond in een klap een nieuwe gemeente van bijna 100.000 inwoners.

Sittard-Geleen wil zich ontwikkelen tot één herkenbare, samenhangende stad, waarin burgers, bedrijven en instellingen actief vorm en inhoud geven aan de stad.

Kenmerken van deze ene stad zijn:

- Een sterke eigen, stedelijke identiteit;
- De menselijke maat;
- Er wordt voortgebouwd op de unieke kenmerken van de samenhangende delen en de bestaande kleinschalige structuur van buurten en dorpen met ieder hun specifieke eigen identiteit;
- Innovatief en tegelijkertijd geworteld in een door industriële activiteiten gestempelde traditie;
- Een hoge kwaliteit van wonen werken en recreëren;
- De bijzondere kwaliteit van het landschap en de aanwezig natuurwaarden;
- Een open oog voor de trekkersrol van de stad in de regio Westelijke Mijnstreek en een krachtige complementaire positie in het (eu)regionale netwerk.

2. Uitgangspunten van het cultuurbeleid

Wat is eigen en wat is gezamenlijk? Rond deze vraag groeperen zich de noties die Maastricht, Sittard-Geleen en Heerlen de komende tijd willen ontwikkelen waar het gaat om een cultuurbeleid dat zich rekenschap geeft van het feit dat we elkaar hoe dan ook vaker zullen raken en tegenkomen. Waar vroeger de eigen gemeente opgevat kon worden als de relevante omgeving voor een cultuurbeleid, dient zich voor onze stedendriehoek onmiskenbaar (op onderdelen van het cultuurbeleid) een verbreding van de relevante omgeving aan.

Maastricht

Bronnen o.a.:

Cultuurvisie 2010 en Cultuurprogramma's 2001-2004

Stadsvisie 2010

Nota Woonmilieus

Coalitieprogramma 2002-2006 "Kwaliteit voor mensen, ruimte voor elkaar"

Gemeentebegroting 2003

In de afgelopen jaren werd er in Maastricht hard gewerkt aan de bouw van een volwaardige culturele (fysieke) infrastructuur. Er werden projecten gerealiseerd als Centre Céramique, Derlontheater, Theater aan het Vrijthof, de Platte Zaol, een aanzet tot modernisering Natuurhistorisch Museum, verbreding en vernieuwing aanbod Kumulus (centrum voor amateuristische kunstbeoefening), uitbreiding Filmhuis Lumière. Daarnaast ging de aandacht uit naar de verbetering van de inhoud en werking van die infrastructuur. Daarmee werd in Maastricht een kunst- en cultuurbestel neergezet dat zich met trots kan presenteren in binnen- en het vaak nog nabijere buitenland. Het bijzondere kenmerk van het cultureel bestel in Maastricht is, dat er niet slechts sprake is van distributie van het aanbod en van huisvesting van culturele instellingen maar dat ook de culturele productie een belangrijke plaats inneemt. De drie hoofdfuncties *Productie, Distributie en Afname* zijn in Maastricht allen op een krachtige manier present. Wie bij dit alles ook nog het rijke amateurveld en de volle aanwezigheid van het kunstvakonderwijs in ogenschouw neemt, moet vaststellen dat Maastricht een uniek cultureel klimaat bezit waaraan een rijke traditie op een moderne manier wordt gekoppeld aan inspirerende vernieuwing en waaraan zowel kunstenaars als publiek een goede plek hebben gevonden.

Het behoort tot de belangrijkste voornemens van Maastricht dit cultureel klimaat ten opzichte van de nieuwe ontwikkelingen binnen cultuur en samenleving veilig te stellen. Het cultureel klimaat zal de komende jaren onder toenemende druk komen te staan van met name de ontwikkelingen op de markt van de vrijetijdsbesteding. Het juiste antwoord op die druk is een verhoogd ambitieniveau. Vanuit die vaststelling zullen allereerst de bestaande achterstanden binnen het cultureel bestel worden opgeheven. Parallel daaraan zullen de bestaande functies binnen het Maastrichtse bestel worden versterkt zodat het culturele klimaat in de stad aan kracht en weerbaarheid zal winnen. Dit betekent een versterking van het productieklimaat; een innovatief distributie- en presentatiebeleid; een vergroting van het cultuurbereik. Als extra noodzakelijke impuls zullen twee nieuwe ijkpunten, te weten verhoogde flexibiliteit en onorthodoxe allianties, richtinggevend voor het beleid worden.

Het primaat van kwaliteit en diversiteit blijft, conform de wet op het cultuurbeleid, daarbij ook voor Maastricht gehandhaafd. Extra aandacht zal gericht worden op jong talent (vanwege het brede spectrum aan kunstvakopleidingen), de Euregionale dimensie (vanwege de ligging van Maastricht), de wederzijdse verankering professionals-amateurs.

Overigens mag niet onvermeld blijven dat het cultuurbeleid in Maastricht een duidelijke relatie heeft met de andere beleidsvelden als bijvoorbeeld economie, welzijn en stedelijke inrichting.

Heerlen

Bronnen o.a.:

- Cultuurnota Heerlen 1994
- Coalitieovereenkomst 2002 "Vernieuwd bestuur voor burger en buurt"
- Gemeentebegroting 2003

Heerlen heeft een historisch bepaalde mix van functionele, ruimtelijke, sociale en culturele voorzieningen. Deze mix vormt voor de toekomst een positief uitgangspunt. Er bestaat een sterk verenigingsleven. Parkstad Limburg Theaters, het Thermenmuseum, de Stadsgalerij, de Openbare Bibliotheek, de museale functie van Kasteel Hoensbroek, het Vitruvianum, de Muziekschool, Theater Lexor, cultureel jongeren centrum De Nor alsmede het educatieve centrum voor kunstzinnige vorming Hee-Art, vormen, in al hun verscheidenheid, positieve elementen in het culturele profiel van Heerlen.

Er bestaan nog vele keuzemogelijkheden voor toekomstige ontwikkelingen en dat biedt kansen. De stedelijke mix op velerlei gebied en de pluriforme achtergrond bieden goede mogelijkheden om cultuur in Heerlen op een volstrekt eigen wijze vorm te geven zonder daarbij andere steden of regio's te dupliceren. Op basis daarvan wil Heerlen in de toekomst aandacht schenken aan innovatieve cultuuruitingen en staat open voor vernieuwende kunsten.

Daarbij zal samenhang en bundeling gezocht worden tussen de verschillende cultuurvormen en cultuuruitingen. Daarbij is het uniek dat gekozen wordt voor de combinatie van professionele en amateuristische cultuur zoals zal gaan plaatsvinden in het Glaspaleis. Daarvan wordt ook in de toekomst verwacht dat vernieuwende en spraakmakende culturele initiatieven zullen worden ontwikkeld zoals bijvoorbeeld onlangs de theaterproductie Lange Lies, Lange Jan.

In de afgelopen jaren heeft Heerlen nagenoeg alle speerpunten van beleid, zoals vastgelegd in de "Uitgangspunten cultuurbeleid 1998-2001", gerealiseerd. Het ging daarbij om de bundeling van krachten via de instelling van het ContactPunt Cultuur/Evenementen; de stimulering van het culturele leven in het centrum via de renovatie van het Glaspaleis en de huisvesting van een aantal culturele functies daarin zoals de Stadsgalerij (museum voor moderne kunst), het Vitruvianum (centrum voor architectuur), de Muziekschool Heerlen, Hee-Art (centrum voor educatie en kunstzinnige vorming) en Filmhuis De Spiegel; de stimulering van evenementen en manifestaties.

In Heerlen en Parkstad Limburg bestaat een complete festival infrastructuur. Pink Pop, Cultura Nova, de internationale parade Brunssum, het Wereld Muziekconкурс, het Orlandofestival, het Charles Hennenconкурс en de Taptoe Heerlen zijn daarvan sprekende voorbeelden.

Tot op heden vindt in Heerlen geen professionele productie van kunst plaats. Met name podiumkunstoproducties worden van groot belang geacht voor de stimulering van de culturele infrastructuur. In samenwerking met de provincie Limburg is het de bedoeling om in Heerlen in de nabije toekomst te komen tot ontwikkeling van professionele dansproducties.

Daarnaast wil Heerlen in de toekomst het culturele product op een dynamische wijze verder ontwikkelen. De verbreding van het cultuurbereik alsmede verdergaande afstemming en samenwerking op Parkstad-niveau staan daarbij centraal. Heerlen zal bij deze aanpak open staan voor nieuwe uitingen van de professionele en amateuristische cultuur.

Sittard/Geleen

Bronnen:

Stadsvisie Sittard-Geleen 2012

Hoofdvisie coalitie-programma "Een complete stad, op weg naar 2010"

De nieuwe stad heeft op de eerste plaats behoefte aan een duidelijke eigen stedelijke identiteit, c.q. aan een stedelijke cultuur waarin het 'verlangen' naar de stad tot uitdrukking en tot wasdom komt. Bij het zoeken naar die bindende identiteit, naar het juiste 'smoel' voor de nieuwe stad, kunnen in eerste instantie belangrijke aanknopingspunten gevonden worden bij de unieke situatie waarin de drie voormalige deelgemeenten als gevolg van de herindeling verkeren. De uitdaging om fysieke en psychologische kleinschaligheid te transformeren tot de juiste (groot)stedelijke dimensies impliceert het idee van de lerende stad, de stad die zijn manifeste en verborgen eigen talenten moet onderzoeken, ontwikkelen en benutten. En hoewel het daarbij gaat om zowel een transformatie van het denken als om een transformatie in fysieke zin, ligt het primaat in eerste instantie bij de transformatie van het denken, immers: "...wie klein denkt wordt vanzelf klein...".

In meer specifieke zin zijn kunst en cultuur bij uitstek de dragers van zo'n transformatie. Juist in de kunst en cultuur komt de identiteit van een samenleving tot uitdrukking, en in de culturele infrastructuur culmineert het verlangen naar de stad doordat het voorziet in een 'logo' voor die identiteit. Dit klinkt als een bijkomend element, maar is van wezenlijk belang voor de algemene en culturele positionering van de gemeente en de verdere groei. De ontwikkeling van de stad tot één herkenbare, samenhangende stad met een sterke stedelijke identiteit impliceert: een kwalitatieve groei van stedelijke voorzieningen; een groei in diversiteit en kwaliteit van woon-, werk- en verblijfsmilieus en een groei in aantrekkingskracht voor zowel de huidige bevolking en bedrijfsleven als voor personen en bedrijven die de structuur en cultuur van de stad verder kunnen versterken.

Eenzijds koestert Sittard-Geleen de traditionele kunsten en cultuur-historie. De traditie is een belangrijke kernkwaliteit van deze stad. Maar daar mag het niet alleen bij blijven. Ook het moderne leven moet benadrukt worden. Eén van de middelen daartoe is de hedendaagse kunst. Ook daar kan een gemeenschap haar stedelijke identiteit uit putten en bevrediging vinden door middel van hedendaagse kunst in het verlangen naar de stad.

Het beleid is sterk gericht op de kansen en mogelijkheden die deze fusie biedt. Als uitgangspunt wordt de stadsvisie genomen waaruit in de toekomst verder

programma's op het gebied van kunst en cultuur zullen volgen die de uitwerking zijn van de kernthema's. De kernthema's richten zich op:

- stedelijke ontwikkeling,
- sociale cohesie
- economische versterking.

De betekent op het gebied van kunst en cultuur meer in concreto:

- Het versterken van de rol van de professionele kunst en cultuur en het aanbod daarvan voor de burger en amateurkunstenaar;
- Gebruik maken van de potenties van cultuur voor het ontwikkelen van een sterke eigen stedelijke identiteit;
- Benutten van de economische spin-off van investeren in cultuur;
- Cultuur inzetten voor sociale samenhang;
- Verder onderzoeken wat noodzakelijk is voor de ontwikkeling van een goed cultureel en toeristisch klimaat in de nieuwe stad.

Daarbij kan gebruik gemaakt worden van het cultureel potentieel van de huidige infrastructuur. In het voorgaande beleid en in de toekomst zijn er verschillende accenten die van belang zijn. Sittard-Geleen wil zich profileren als jeugd- en jongerenstad met oog voor talent en de verdere ontwikkeling daarvan. De vestiging van Jeugd en Jongerentheater Het Laagland is een belangrijke peiler voor het thema jeugd- en jongerenstad Sittard-Geleen. Dit gezelschap bestaande uit drie theatermakers van hoog niveau, is een professioneel theatergezelschap voor jeugd en jongeren (4 t/m 18). Het Laagland speelt jaarlijks ongeveer 150- tot 200 voorstellingen in theaters, op scholen en op andere locaties door heel Nederland en Vlaanderen. Het Laagland ontwikkelt daarnaast in samenwerking met andere instellingen educatieve projecten rondom de voorstellingen en andere activiteiten.

Een andere belangrijke instelling voor de gemeente is Museum Het Domein met een afdeling stedelijke historie en hedendaagse kunst. Dit eigenwijze museum heeft in haar korte bestaan een belangrijke plaats gekregen in het museumbestel. Aangaande de stedelijke historie wordt thans onderzocht wat de mogelijkheden zijn met het gemeentelijk archief, de afdeling stedelijke historie van het museum en het aanwezige (amateur) veld te komen tot Regionaal Historisch Centrum. Voor wat betreft de hedendaagse kunst wordt gedacht om in het kader van de stedelijke ontwikkeling in het plan Zitterd Revisited onder leiding van Rijksbouwmeester Jo Coenen te komen tot een conglomeratie van culturele voorzieningen als een museum voor hedendaagse kunst (Het Domein) en een vlakke vloer theater dat voor een belangrijk deel gebruikt zal worden door Het Laagland.

Er is binnen de stadsvisie gekozen voor het versterken van de bestaande identiteit van Centrum van

Sittard door in toenemende mate in te zetten op haar functie als stedelijk ontmoetingscentrum met name waar het over het topsegment gaat. Dat betekent dat het centrum lokale, (Eu)regionale en bovenregionale uitstraling en werking zal moeten hebben. De plannen voor een nieuw museum en de herziening van de ruimtelijke en functionele structuur in dit stadsdeel (Zitterd Revisited) bieden daar thans de mogelijkheden toe.

3. Bestaande culturele functies binnen de culturele infrastructuur

Wat is eigen en wat is gezamenlijk? Deels door historische omstandigheden verklaarbaar en deels door beleidskeuzes gemotiveerd kent elk van de drie gemeenten een eigen culturele infrastructuur. Op de eerste plaats dient deze infrastructuur er voor om het culturele klimaat (productie, distributie en afname) binnen de eigen gemeente vorm te geven. Dat zal ook de eerste zorg blijven. Daarnaast willen we in de toekomst vaker reflexies ontwikkelen omtrent samenhang en interferentie van de drie verschillende culturele infrastructuren en de werking ervan. Dit betekent overigens in geen geval dat we er op uit zijn om de zaken op grond van efficiency redenen domweg te saneren. We zijn uit op het waarnemen van gedeelde kansen, het realiseren van synergieën en het stimuleren van het eigene.

3.1 Cultureel profiel Maastricht

Podiumkunsten

Theater: de *productiefunctie* is in Maastricht redelijk goed geregeld met theatergroep Het Vervolg, theaterwerkplaats Het Huis van Bourgondië, de Maastrichtse Toneelacademie, het Conservatorium, Vooropleiding Dans en een aantal kleine theaterinitiatieven. Overigens stelt de gemeente Maastricht jaarlijks een substantieel subsidiebudget voor professionele initiatieven ter beschikking. De *distributiefunctie:* Theater aan het Vrijthof (grootschalig), het Derlontheater (in principe alleen in gebruik door Het Vervolg), een aantal kleinere podia. De *afnamefunctie:* er is grootschalig aanbod voor een breed publiek (Vrijthof); het Huis van Bourgondië en Het Vervolg bieden de geïnteresseerde liefhebbers meer kleinschalig/modern aanbod. Een vlakke vloer theater zou een belangrijk publiekssegment in Maastricht kunnen aantrekken.

Muziek: ook hier is de *productiefunctie* redelijk goed geregeld met het Conservatorium, de werkplaats Intro/In Situ, het LSO en Opera Zuid. Omtrent popmuziek wordt onder amateuristische kunst het beeld ter zake beschreven. De *distributiefunctie:* Maastricht heeft een buitengemiddelde hoeveelheid instellingen en initiatieven op muziekgebied. Opera, klassiek, modern, pop. Het Limburgs Symfonie Orkest heeft een thuis in Theater aan het Vrijthof, de Stadshal van het Centre Céramique fungeert incidenteel als muziekpodium (en ook als podium voor andere podiumkunsten). De muziekwerkplaats Intro/In Situ zoekt momenteel een betere plek. De *afnamefunctie* is goed geregeld met aanbod voor een breed scala geïnteresseerden van grootschalig, klassiek, populair, experimenteel en kleinschalig aanbod.

Dans: de *productiefunctie* wordt gedeeltelijk ingevuld door de danswerkplaats van het Loss-theater. De *distributiefunctie* wordt ingevuld door de Nederlandse Dansdagen, een jaarlijks (landelijk georiënteerd) festival van hoge kwaliteit en gedeeltelijk door het Loss-theater. Voorts biedt theater aan het Vrijthof in zijn reguliere programmering de

nodige aandacht aan dans. De *afnamefunctie* krijgt op bescheiden wijze vorm doordat het aanbod in Maastricht beperkt is.

Filmkunst: filmhuis Lumiere vervult in Maastricht de distributiefunctie op het gebied van de niet commerciële filmkunst. Voorts kent Maastricht nog een tweetal commerciële cinema's.

Beeldende kunst en vormgeving

Productiefunctie

De productiefunctie wordt vervuld door de circa 250 aanwezige beeldende kunstenaars. De Stichting Ateliers Maastricht (SAM) treedt in Maastricht op als (door-) verhuurder van werkruimten en beheert op dit moment ca. 100 ateliers. De Stichting Grafische Ateliers fungeert als facilitaire instelling, door het beschikbaar stellen van apparatuur en werkruimte voor grafische kunstenaars en studenten van de ABK. Op het gebied van opleiding en onderzoek herbergt Maastricht drie instituten: de Academie voor Beeldende Kunsten met opleidingen op het gebied van autonome en toegepaste beeldende kunsten alsmede een docentenopleiding, de Jan van Eyckacademie en de Academie voor Bouwkunst. Deze instituten hebben internationaal een goede reputatie. De faculteit der cultuurwetenschappen van de Rijksuniversiteit Maastricht dient voor de volledigheid ook in deze paragraaf vermeld te worden. De gemeente Maastricht verstrekt subsidies op de titels: >bevordering van cultureel ondernemerschap en presentaties en projecten. Voorts wordt de productiefunctie gestimuleerd door het verstrekken van opdrachten in het kader van Kunst in de Openbare Ruimte. De Dienst SEZ van de gemeente Maastricht organiseert jaarlijks ondernemers-cursussen voor jonge startende kunstenaars.

De distributie- en de afnamefunctie.

In Maastricht zijn er ca. 25 galleries. Een aantal van de Maastrichtse galleries komt in aanmerking voor de door de Mondriaanstichting toegekende rentesubsidieregeling beeldende kunst, die in feite gezien mag worden als een kwaliteitslabel. The European Fine Art Fair kan worden gerekend tot een van de meest toonaangevende kunstbeurzen ter wereld. Naast de kunstuitleen, die is ondergebracht bij het Bonnefantenmuseum, is er nog een aantal particuliere uitlenen, al dan niet gerund door individuele beeldende kunstenaars.

In Maastricht zijn er vier instellingen, die zich specifiek richten op voor het publiek bedoelde exposities en manifestaties: Marres Centrum voor Beeldende Kunsten, Kunstenaars-initiatief Hedah, het Vormgeversinitiatief Zuid (VIZ) en museum Het Spaans Gouvernement. De Stadshal binnen het Centre Céramique functioneert regelmatig als expositieruimte. Marres richt zich vooral op het onderzoeken en tonen van actuele eigentijdse ontwikkelingen. Hedah richt zich ook op eigentijdse kunst, maar dan vooral op het onder de aandacht brengen daarvan bij een breder publiek. VIZ is een nog jong initiatief van een netwerk van in Maastricht gevestigde vormgevers. Maastricht heeft twee musea op het gebied van beeldende kunsten (en vormgeving) Het provinciale Bonnefantenmuseum dat zowel eigentijdse alsook historische beeldende kunst exposeert en het Spaans Gouvernement dat, naast het tonen van de eigen kleine permanente collectie, exposities organiseert op het gebied van aan Maastricht gerelateerde historische kunstnijverheid.

Culturele evenementen en cultuurtoerisme

Productiefunctie

De productiefunctie wordt gestalte gegeven door de stad, de daarin aanwezige monumenten en permanente (erfgoed) of tijdelijke voorzieningen (evenementen): het is als het ware het product dat door de cultuurtoeristen afgenomen wordt. Met zijn grote schat aan monumenten, de aantrekkelijke binnenruimte en pleinen en de groene buitenruimte oefent Maastricht een belangrijke aantrekkingskracht uit op de gemiddeld hoger opgeleide toerist. Maar ook de Maastrichtenaar zelf is sterk gehecht aan deze stad en brengt ze dagelijks tot leven. Het levende erfgoed, de sterke tradities, de Mestreechter Geis zijn een belangrijke identiteitsbepalende factor voor de stad.

Die stad gaat pas leven als dit kapitaal ook toegankelijk wordt gemaakt voor de Maastrichtenaar en voor de dag- en verblijfstoerist en als de culturele biografie van deze stad ook gevat verteld kan worden (zie hierover het onderdeel cultureel erfgoed). Daarom zijn de recente stadsontwikkelingen zoals de Céramique-wijk en de toekomstplannen rond Belvédère uitgelezen kansen om de voorraad aan erfgoed aan te vullen met hedendaagse vormen van architectuur en voorzieningen. Nu reeds stelt men vast dat Maastricht op dat vlak van trendvolger trendsetter is geworden, zonder dat daarbij de samenhang van de stad uit het oog verloren wordt.

Distributiefunctie

In dit zeer dynamische proces kunnen twee bewegingen vastgesteld worden: het ontstaan en de groei van een aantal culturele evenementen enerzijds, en de sterke ontwikkeling van een toeristisch beleid, met daarbinnen een steeds grotere aandacht voor de mogelijkheden van stads promotie via cultuurtoerisme anderzijds.

Het promoten van deze evenementen is voortvarend ter hand genomen door onder andere de VVV Maastricht. In haar jaarlijks bijgestelde Marketing en Activiteitenplan VVV Maastricht wordt dit vertaald in grote aandacht voor hoogwaardige culturele evenementen, het stimuleren van het verblijfstoerisme en het profileren van Maastricht als artistieke stad en als evenementenstad.

Maastricht kan vandaag bogen op een aantal culturele evenementen met regionale, nationale en internationale uitstraling: Het Parcours, TEFAF, Musica Sacra, Nederlandse Dansdagen, Filmfestival Rotterdam-Maastricht, L'Europe et l'Orgue, Internationale Regisseursconferentie, Poëziefestival Sinds 1 januari 2001 zijn ook twee evenementen structureel opgenomen in het Cultuurplan van het Rijk: Musica Sacra en De Nederlandse Dansdagen. In het kader van culturele evenementen kan men de diverse cultuurprijzen noemen, zoals The Vincent (beeldende kunst) de prijs van de Nederlandse Dansdagen en een poëzieprijs.

Afname

Uit regionale en nationale onderzoeken blijkt dat Maastricht na de drie grote steden het best scoort op het vlak van aantrekkelijkheid voor de hoger opgeleide cultuur- en verblijfstoerist.

Cultureel erfgoed

Productiefunctie

Het waardevolle erfgoed van Maastricht is zeer omvangrijk: monumenten en vestingwerken (2e monumentenstad van Nederland), archeologische bodemvondsten zijn talrijk en behoren, in wetenschappelijk opzicht, tot de top van Nederland, oude kerkelijke kunst, oude kunst en kunstnijverheid, aardewerk, omvangrijke geschreven bronnen, kaarten en tekeningen, het gedrukte boek, de Sphinx collectie, archieven etc. De in Maastricht aanwezige collecties zijn zeer divers naar aard, herkomst en samenstelling. Ze vertegenwoordigen zeer uiteenlopende fasen uit de Maastrichtse historie en zijn, wat hun museale waarde betreft, vaak moeilijk vergelijkbaar.

Beheer- en distributiefunctie

De vele monumentale panden van Maastricht (2e monumentenstad van Nederland) en oude vestingwerken zijn vanaf de straat voor iedereen te bezichtigen en zijn soms ook anderszins toegankelijk. Ze worden door de gemeente zorgvuldig geïnventariseerd, beschreven en systematisch gerestaureerd. De gemeentelijke stadsarcheologische dienst verricht regelmatig nieuwe opgravingen, restaureert, conserveert en beschrijft de vondsten. Kerkelijke kunst wordt in de drukbezochte schatkamers van de Basiliek van St. Servaas en de O.L.V. Basiliek getoond. Oude en moderne kunst en kunstnijverheid vinden we in het Bonnefantenmuseum, terwijl het museum Spaans Gouvernement zich speciaal toelegt op kunstnijverheid en de lokale vrije kunst. Voor het geologisch erfgoed kan het publiek terecht in het Natuurhistorisch Museum Maastricht. Verder kunnen nog worden genoemd het Drukkerijmuseum en diverse andere kleinere museale initiatieven. Daarnaast worden in Maastricht talloze archivalia gecollecteerd, geconserveerd, ontsloten en aan het publiek aangeboden in instituten als het Gemeente Archief Maastricht (GAM), het Rijksarchief Limburg (RAL) en het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg (SHCL). Tot slot noemen we nog de kleinere initiatieven op het gebied van streektaal (Veldeke) en de Stichting Historische Reeks, die via publicaties het erfgoed vastleggen en overdragen aan het publiek, en andere initiatieven, die zich alle op een of andere wijze bezighouden met de historie van de stad. Overigens willen wij hier de activiteiten van de afdeling Erfgoed van de Dienst SOG niet onvermeld laten, netzomin als het Restauratieatelier Limburg.

De stad Maastricht ontwikkelt momenteel in samenwerking met de provincie Limburg een nieuwe aanpak van beheer en ontsluiten van de Archeologische Collectie. Van de collectie Maastrichts aardewerk wordt op dit moment slechts een zeer klein gedeelte uitsluitend permanent geëxposeerd. Er bevindt zich op diverse plaatsen veel >cultureel erfgoed= in depot. Het museum Spaans Gouvernement en het Natuurhistorisch Museum kampen met nijpend ruimtegebrek. Bij de Stadsbibliotheek bevindt zich een museale, zeer waardevolle collectie. De gemeente stelt jaarlijks een subsidiebudget ter beschikking voor projecten cultureel erfgoed.

Afnamefunctie

Het werd een paar jaar geleden eens het ontastbare product (KPMG in opdracht van het VVV) van Maastricht genoemd: de rijke geschiedenis, die op zoveel manieren waarneembaar is, maar die niet als een product grijpbaar is en, om in marketing termen te spreken, daardoor moeilijk verkoopbaar is.

Momenteel wordt er in Maastricht gewerkt aan de opzet van een Culturele Biografie, waarbij de vele grote en kleine instellingen op dit gebied inhoudelijk en programmatisch meer in elkaars verband zullen worden geplaatst.

Media en bibliotheken

Productiefunctie

TV Maastricht produceert programma's die zich uiteraard in hoofdzaak op de Maastrichtse samenleving richten. De programma-productie van Radio Maastricht is omvangrijker. Radio Maastricht verzorgt vaak ook live-verslaglegging van allerlei gebeurtenissen en evenementen in Maastricht.

In de Stadsbibliotheek binnen het Centre Céramique is een productinnovatie in gang gezet waarmee een belangrijke bijdrage werd geleverd aan de transformatie tot een eigentijds kennis- en informatiecentrum. Vooral het toegankelijk maken van digitale informatie krijgt voortdurend aandacht, maar de toepassing van de ICT-mogelijkheden staat in feite nog pas aan het begin. De bibliotheek is altijd zeer actief in haar ondersteuning van het onderwijs en in het realiseren van een aanvullend educatief aanbod.

Distributiefunctie

De distributie van TV Maastricht is zeer uitgebreid. 24 uur per dag is deze zender door ca. 50.000 abonnees op de CAI in heel Maastricht te bekijken. De distributie van Radio-Maastricht gaat zelfs nog boven die van TV Maastricht uit, omdat de radio niet alleen via de kabel, maar ook via de ether uitzendt en dus ook bijv. op de werkplek, in de keuken en in de auto te beluisteren is.

De producten en diensten van de Stadsbibliotheek worden via een netwerk van voorzieningen aangeboden: het Centre Céramique als centrale, twee stadsdeelbibliotheken en tien steunpunten. Stadsdeelbibliotheken en steunpunten, die steeds ondergebracht zijn bij bestaande onderwijs-, welzijns- of zorginstellingen zijn laagdrempelig door hun nabijheid bij de gebruiker en hun aanbod op maat.

Afnamefunctie

TV Maastricht heeft op dit moment een totaal marktbereik (het aantal inwoners van Maastricht, dat wel eens naar de zender kijkt) van 75% en een zenderbinding (het aantal inwoners dat de zender niet meer zou willen missen) van 46%. Dit zijn, in vergelijking met de andere TV-zenders die via de CAI worden doorgegeven, bepaald geen slechts cijfers, waaruit blijkt dat de omroep er goed in is geslaagd de afname tot stand te brengen.

De Stadsbibliotheek kreeg van haar klanten een 7,5 en mag daarover zeer tevreden zijn. Dat betekent niet dat men nu rustig achterover kan gaan leunen. De Stadsbibliotheek ontwikkelt heel gericht een marketingbeleid en houdt de vinger aan de pols met klanten-tevredenheidsonderzoeken.

Amateuristische kunst en cultuureducatie

Productiefunctie

Kunstzinnige vorming en amateurkunsten zijn ingebed in het lokale verenigingsleven en buurtleven enerzijds en in de werking en structuren van *Kumuluss*, *Centrum voor de Kunsten* anderzijds. In Maastricht zijn 100-tal verenigingen actief op het vlak van

muziek en zang, 20 verenigingen op het vlak van toneel en 27 verenigingen op het vlak van de andere kunsten (fotografie, beeldende kunst, literatuur,....) actief. Het aantal gevestigde verenigingen is vrij stabiel, maar er ontwikkelen zich ook vele nieuwe verenigingen en initiatieven. Er zijn 7 zalen en repetitiefaciliteiten in eigen beheer, waar letterlijk dagelijks aan de productie geschaafd wordt. 14 muziekverenigingen repeteren in gemeenschapshuizen. Op het vlak van de rock- en jongerencultuur zijn er pop-oefenkelders bij Citycentrum en pop-oefenlokalen bij Kumulus, centrum voor de Kunsten. De Stichting Popmuziek Limburg maakt jaarlijks een overzicht van bestaande en bij hen bekende bands. De gemeente heeft een subsidieregeling voor amateuristische kunstbeoefening.

Distributie en afname

De gemeentelijke theatervoorziening Theater aan het Vrijthof stelt op regelmatige tijdstippen zijn deuren open voor de presentatie van de producten van amateurverenigingen. De Dagen-regeling in de Bonbonnière en De Platte Zaol is het belangrijkste gemeentelijke instrument in het realiseren van presentatieplekken. De Platte Zaol, in oorsprong ook bedoeld voor gebruik door amateurkunstverenigingen, wordt in de praktijk weinig gebruikt. De Platte Zaol werd ook geconcipieerd als poppodium, maar door ontwikkelingen van de markt heeft het Maastrichtse rock - gebeuren zich vooral gemanifesteerd door particuliere accommodaties als Nightlive en de podia verbonden aan horecaondernemingen. Andere genres zoals jazz en blues beschikken niet over een vaste presentatieplek en komen enkel aan bod ter gelegenheid van evenementen als Jekerjazz of Jazztival.

Kumulus, Centrum voor de Kunsten heeft uiteraard een belangrijke rol op het gebied van de distributie van de amateuristische kunsten en de cultuureducatie, zie het Bureau Cultuur en School, dat de cultuureducatie in goede banen leidt. De afnamefunctie wordt bepaald door de vele leden van verenigingen, door de deelnemers aan aanbod van kunstzinnige vorming en door de beoefenaars van lichte muziek enerzijds, en door het publiek dat naar de publiek toegankelijke concerten (in de zalen en op de pleinen in de stad), toonmomenten en activiteiten komt. In het kader van het Actieplan Cultuurbereik van de gemeente Maastricht wordt het meten van het effectieve bereik en de evolutie ervan serieus ter hand genomen. In 2003 zullen nadere resultaten van deze metingen bekend zijn.

3.2 Cultureel profiel Heerlen/Parkstad Limburg

Podiumkunsten

productie

Tot op heden vindt in Heerlen en Parkstad Limburg structureel geen professionele productie van podiumkunst plaats. Incidenteel worden er podiumkunstproducties ontwikkeld via het festival Cultura Nova. Zowel de gemeente Heerlen als de provincie Limburg willen de dansinfrastructuur in Limburg stimuleren. Op zowel het gebied van de productie, het aanbod als de afname, schiet het dansklimaat duidelijk tekort.

distributie

Parkstad Limburg Theaters waaronder de schouwburg te Heerlen en het Wijngrachttheater te Kerkrade verzorgen het professionele aanbod. Beide theaters

worden jaarlijks bezocht door meer dan 200.000 bezoekers. Een belangrijk deel van het huidige theateraanbod is niet geschikt voor de huidige theaterzalen van Parkstad Limburg Theaters. Een platte middenzaal (250 à 350 personen) kan hier uitkomst bieden.

Daarnaast vindt er kleinschalig aanbod en experiment plaats in de kleine zaal van de Schouwburg, theater Lexor, De Nor en Theater Landgraaf. Het voornemen bestaat om bij De Nor, als zijnde het centrum voor jongerencultuur, een nieuwe muziekzaal te realiseren die plaats biedt aan ca. 300 bezoekers.

afname

Er bestaat in Heerlen en de Parkstad een grootschalig aanbod voor een breed publiek. Er vinden jaarlijks een groot aantal professioneel opgezette festivals plaats, verdeeld over nagenoeg alle cultuurdisciplines, zoals bijvoorbeeld Cultura Nova, het Charles Hennenconours, de Taptoe, het Wereld Muziek Concours, het Orlandofestival, Pinkpop, de internationale Parade Brunssum, het Poëziefestival en Bunkerpop. Filmhuis De Spiegel verzorgt naast een aantal commerciële bioscopen een functie op het gebied van de distributie van kunstzinnige films.

Media en bibliotheken

productie, distributie en afname

Radio Parkstad Limburg verzorgt live-uitzendingen en verslaglegging van culturele activiteiten en gebeurtenissen in de regio. Daarnaast functioneren er in Parkstad Limburg een aantal publieke televisiezenders die de burger van lokale informatie voorzien.

De bibliotheek te Heerlen heeft ca. 20.000 leden en wordt jaarlijks door meer dan 250.000 belangstellenden bezocht. De diverse bibliotheken zijn in de huidige tijd voornamelijk werkzaam op het gebied van de verstrekking van kennis en informatie. Ook wordt actief geparticipeerd in met name de digitale distributie van cultuureducatie.

Binnen de regio is, in samenwerking met de provincie, een aanvang gemaakt met een verdergaande samenwerking van de dienstverlening aan de burger.

Letteren

productie, distributie en afname

Binnen de regio Parkstad functioneert het zogenaamde Poëziefestival dat een professioneel podium biedt op nationaal niveau. In de afgelopen jaren heeft het Euriadefestival zich internationaal sterk ontwikkeld. Met name de samenwerking met de in de directe omgeving gelegen regio Aken is daarin sterk ontwikkeld. Sinds kort experimenteert Heerlen met een verhalenfestival waarbinnen internationale bekendheden, in verschillende talen, verhalen vertellen aan een breed publiek.

Cultureel erfgoed, bouwkunst

productie

Heerlen staat, onder de naam Coriovallum, bekend als een kruispunt van Romeinse wegen waaraan de stad ook zijn oorsprong dankt.

In Heerlen bevinden zich een aantal spraakmakende monumenten die vaak gerelateerd zijn aan het mijnverleden van de stad. Genoemd worden het Glaspaleis en een aantal schachtgebouwen.

Incidenteel worden er podiumkunstproducties ontwikkeld die gebaseerd zijn op genoemd mijnverleden. De productie van "Lange Lies, lange Jan", door het Zuidelijk Toneel/Hollandia is daarvan een van de voorbeelden.

distributie

Diverse musea distribueren en beheren het cultureel erfgoed van Heerlen en de regio. Spraakmakend daarbij zijn het Thermenmuseum, het GEON in oprichting, het museum Kasteel Hoensbroek en het Industrion in Kerkrade.

Heerlen beschikt eveneens over een centrum voor architectuur "Vitruvianum" dat zich o.a. bezighoudt met het beheer en het toegankelijk maken van een aantal archieven van bekende Nederlandse architecten

In particuliere handen bevindt zich een unieke verzameling koetsen die internationaal zijn weerga niet kent. Onderzocht dient te worden of deze collectie voor de stad behouden kan blijven en openbaar toegankelijk worden gemaakt voor een breed publiek.

afname

Er vindt in Heerlen en de Parkstad een groot aanbod plaats van activiteiten die gebaseerd zijn op het culturele erfgoed in de regio. Het rijke historische verleden is vastgelegd in een aantal geschied- en oudheidkundige uitgaven.

Beeldende kunst en vormgeving

productie

De productiefunctie wordt vorm en inhoud gegeven door ca. 150 kunstenaars die zich binnen Parkstad Limburg hebben gevestigd.

Het atelierbeleid in Heerlen is in ontwikkeling. Geprobeerd wordt om via de beschikbaarstelling van ateliers een aantal niet voor de handliggende kunst disciplines bij elkaar te huisvesten. Verwacht wordt dat daaruit spraakmakende experimenten zullen voortkomen.

distributie, afname

De moderne beeldende kunst heeft sterke wortels in Heerlen. De gemeente is al ruim vijftig jaar doende met de opbouw van een collectie Nederlandse schilderkunst. Boegbeeld voor de hedendaagse beeldende kunst in Heerlen is de Stadsgalerij, een museum met landelijke uitstraling.

De Stadsgalerij Heerlen verhuist medio 2003 naar het Glaspaleis. In dit gebouw zullen in totaal vijf culturele instellingen met verschillende culturele disciplines worden gehuisvest. Daarvan wordt in de toekomst een sterke impuls voor de culturele infrastructuur verwacht.

Hee-Art is een centrum voor kunsteducatie dat is opgesteld volgens het unieke kunstenaar-ondernemersmodel. Via dit model wordt het cultureel ondernemerschap sterk gestimuleerd.

Daarnaast bevinden zich in Heerlen en de regio een aantal galeries die ieder op hun eigen wijze bijdragen aan de distributie en afname van kunst.

Amateurkunst en cultuureducatie

productie, distributie, afname

Heerlen en de Parkstad kennen een bloeiend verenigingsleven en met name een sterke traditie op het gebied van de amateuristische muziek- en zangbeoefening. Er zijn in totaal ca. 220 verenigingen binnen de Parkstad actief waarvan er 76 in Heerlen, waaronder 23 muziek-, 39 zang-, 6 toneel-, 4 dans- en 4 gezelschappen op het gebied van fotografie, tekenen en schilderen.

De sector is laagdrempelig en toegankelijk voor brede delen van de bevolking.

Het aantal lokale popgroepen is niet bekend maar verondersteld wordt dat tientallen bandjes actief zijn.

De Muziekschool Heerlen alsmede Hee-Art spelen een belangrijke rol bij de distributie van amateurkunst en cultuureducatie. Ook is in Heerlen en de Parkstad het nieuw ingestelde ContactPunt Cultuur/Evenementen actief welke instelling met name op het gebied van educatief aanbod richting onderwijs een belangrijke functie vervult.

Culturele evenementen en cultuurtoerisme

productie, distributie, afname

Heerlen en de Parkstad herbergen een aanzienlijk aantal evenementen en festivals die jaarlijks tienduizenden bezoekers trekken. Deze evenementen hebben een grote invloed op het cultuurtoerisme en ze zijn van belang voor de lokale middenstand.

De evenementeninfrastructuur is nagenoeg compleet.

Alle evenementen en festivals werken op hun eigen wijze mee aan het imago van de stad en zijn zodoende van groot belang voor het gevoel dat de burger bij de stad heeft. Als voorbeelden kunnen worden genoemd het locatiefestival Cultura Nova, het Charles Hennenconours voor jonge talentvolle strijkers, de Taptoe Heerlen voor internationale militaire bands, het Wereld Muziek Conours, het Orlandofestival, Pinkpop, de internationale Parade Brunssum, het Poëziefestival, Pemitochi, Booch? en Bunkerpop. Veel van deze festivals komen tot stand door de niet aflatende inzet van vrijwilligers. Een toenemende mate van professionalisering, afstemming en ondersteuning is in de toekomst noodzakelijk.

3.3 Cultureel profiel Sittard/Geleen

Podiumkunsten

Theater: de *productiefunctie* bestaat in Sittard-Geleen uit Jeugd- en Jongerentheater Het Laagland en een aantal kleinere initiatieven zoals het Pitboel Teater. De

distributiefunctie: In 2003 is de Stadsschouwburg Sittard-Geleen gerenoveerd en wordt de programmering samen met de bedrijfsvoering verder uitgewerkt aan de hand van een opgesteld bedrijfsplan. Thans worden er ook verdere plannen uitgewerkt voor een vlakke vloer theater in het kader van het door rijksbouwmeester Coenen stedenbouwkundig plan Zitterd Revisited. De *afnamefunctie*: er is grootschalig aanbod voor zowel een breed als een specifiek publiek in de Stadsschouwburg met een grote zaal en een platte zaal.

Muziek: *Distributie*: Op het gebied van de professionele muziek neemt het Collegium Ad Mosam een bijzondere plaats in. Het collegium richt zich op oorspronkelijke

uitvoeringen van barokmuziek zowel in de provincie als ook daarbuiten. Professionele musici en getrainde amateurs verlenen medewerking aan de concerten. Naast uitvoeringen organiseert Ad Mosam ook specialistische barokworkshops. *De distributiefunctie* is in Sittard-Geleen geregeld via de Stadsschouwburg Sittard-Geleen en De Hanenhof te Geleen. Deze laatste instelling zal in de loop van 2003 en 2004 verbouwd worden tot een betere zaal voor uitvoeringen voor de professionele- en amateurmuziek alsmede kleinkunst. Op het gebied van popmuziek is de distributiefunctie te vinden bij het poppodium Fenix en De Boerderij. De *afnamefunctie* bestaat uit een groot- en kleinschalig, klassiek en populair aanbod. Thans wordt ook gedacht aan het laten uitvoeren van een behoefteonderzoek naar een bovenregionaal poppodium.

Dans: n.v.t.

Filmkunst: Filmhuis Het Domein heeft in Sittard-Geleen de distributiefunctie op het gebied van de niet commerciële filmkunst. Voorts zijn er een tweetal commerciële cinema's.

Beeldende kunst en vormgeving

Productiefunctie

De productiefunctie wordt vervuld door ongeveer 75-tal aanwezige beeldende kunstenaars. De stichting Kunstcentrum Sittard beheert een 14-tal ateliers. In de loop van 2003 wordt de stichting ondergebracht in een andere en geheel gerenoveerde vleugel van het huidige gebouw. De gemeente Sittard-Geleen verstrekt kleine, incidentele subsidies op het gebied van beeldende kunsten. De opdrachten in het kader van de kunst in de openbare ruimte vormen een deel van de productiefunctie.

De presentatiefunctie wordt uitgevoerd door Museum Het Domein met een eigenwijze en een zowel landelijk als internationaal gewaardeerde programmering. Het museum heeft in haar korte bestaan een representatieve collectie opgebouwd waar regelmatig door grote en bekende (inter)nationale instelling een beroep op gedaan wordt. Voorheen heeft kunstcentrum Sittard een rol gespeeld bij de presentatie van beeldende kunst. In de nieuwe situatie is de stichting van zins om wederom zowel de eigen producties als werk van buitenaf te presenteren.

De distributie- en de afnamefunctie.

Sittard-Geleen kent een beperkt aantal galleries waarvan er enkele in aanmerking komen voor de rentesubsidieregeling van de Mondriaanstichting. De kunstuitleen van het Bonnefantenmuseum heeft een dependance in de bibliotheek van Sittard.

Culturele evenementen en cultuurtoerisme

Productiefunctie

De gemeente Sittard-Geleen is rijk aan monumenten en heeft ook enkele industriële monumenten. Thans wordt gewerkt aan de toeristische ontsluiting van de monumenten en wordt er op allerlei manieren bekendheid gegeven aan het bodemarchief. Museum Het Domein vervult hier ook een belangrijke rol in.

Daarnaast zijn er verschillende culturele evenementen zoals een ruime deelname aan het Limburgs Straattheater en is Sittard-Geleen tevens standplaats voor dit evenement. Een belangrijke evenement is ook een tweejaarlijkse beeldenmanifestatie; daarbij zal in de toekomst ook een plaats ingeruimd worden voor de beeldende kunst in relatie tot de stedelijke ontwikkeling met zowel een breed als een smal aanbod. Voorts kunnen genoemd worden een kleinkunst festival (tweejaarlijks), een cultuurmaand en andere culturele evenementen.

Het cultuurtoerisme is zowel in Sittard-Geleen als in de Westelijke Mijnstreek benoemd tot speerpunt en de verdere ontwikkeling wordt gezien als voorwaarde voor het toeristische klimaat. Daarbij wordt ook in de toeristische ontwikkelingsplannen expliciet opgemerkt dat de stad haar culturele talenten zal koesteren en daar actief mee om zal gaan ter verbetering van het culturele klimaat. Bij de toeristische en culturele ontwikkeling wordt ook gekeken naar de totale samenhang van culturele zaken, monumentenzorg, archeologie en hedendaagse architectuur.

Distributiefunctie

Momenteel worden de culturele evenementen geëvalueerd en wordt er op dit gebied nieuw beleid ontwikkeld. Daarbij wordt ook rekening gehouden met stadspromotie. Beoogd wordt de culturele evenementen te versterken. Daarbij wordt sterk gelet op de regionale en bovenregionale uitstraling waarbij ook publiek geworven wordt in het aanpalende Duitsland en België.

Afname

Het aantal bezoekers van de stad neemt gestaag toe. Mede door de actieve inzet van VVV en het veld zelf. Het grootste aandeel zijn de dagtoeristen, maar ook het verblijfstoerisme is aan het toenemen.

Cultureel erfgoed

Productiefunctie

Sittard-Geleen heeft een divers en rijk aanbod aan monumenten. Deze zijn voor een groot deel te vinden in het stadsdeel Sittard. Het gaat in Sittard-Geleen om rijks- en gemeentelijke monumenten. Industrieel erfgoed maakt hier ook deel van uit. Daarnaast is Sittard uniek te noemen als één van de weinige steden waarvan het centrum grotendeels omgeven wordt door een stadswal. Ook de archeologie is van belang met diverse belangrijke vondsten en een goed bewaard bodemarchief. De verschillende interessante kerken in de stad worden toegankelijk gemaakt door de vrijwilligers van het kerkenwachtgilde. In het buitengebied zijn ook verschillende kastelen en landhuizen te vinden. Voorbeelden hiervan zijn Huis Holtum, de geconserveerde ruïne van kasteel Born alsmede de aldaar nog bestaande Tiendschuur en Kasteel Limbricht.

Beheer, distributie- en afnamefunctie

Naast de direct zichtbare gebouwen, industriële monumenten, kerken, de stadswal, kastelen etc. wordt ook aandacht besteed aan de toegankelijkheid van deze gebouwen. In museum Het Domein (afdeling stedelijk historie) wordt in een permanente en zeer aansprekende opstelling aandacht besteed aan de monumenten en archeologie. De monumenten zijn ook goed geïnventariseerd en daarnaast wordt in samenwerking met het gemeente archief gewerkt aan de digitale ontsluiting van het

verleden via een uniek project. Sittard-Geleen kent een zeer groot aantal historische verenigingen die zich intensief bezig houden met de bestudering van de geschiedenis en de ontsluiting daarvan. Dit onder meer door het uitbrengen van diverse publicaties. De samenwerking tussen de verenigingen, het gemeente archief en Museum Het Domein zal in de toekomst haar beslag krijgen in een samenwerkingsverband op regionaal niveau: een Regionaal Historisch centrum (RHC).

Media en bibliotheken

Productiefunctie

Streekomroep Start richt zich als publieke omroep de bevolking van Sittard-Geleen. Daarnaast is er een commerciële zender onder de naam TV Zitterd. Beiden richten zich om de Sittard-Geleense samenleving met een divers aanbod.

De bibliotheken in de gemeente bevinden zich thans in een traject van fusie en doorontwikkeling naar een eigentijds kennis- en informatiecentrum met een front en een back-office. Daarbij richt de bibliotheek zich op de individuele gebruiker en het onderwijs ook door middel van projecten en ander educatief aanbod.

Distributie- en afnamefunctie

De distributie van Streekomroep Start en TV Zitterd geschiedt door middel van het CAI netwerk. Beide omroepen hebben een grote kijkdichtheid.

De producten en diensten van de bibliotheek worden via meerdere vestigingen over de stad aangeboden. Ook in de toekomst zal een netwerk van voorzieningen op dit gebied blijven bestaan. De digitale mogelijkheden zullen in de toekomst uitgebreid worden. De waardering voor de bibliotheek is goed. Binnen het kader van de herpositionering van het bibliotheekwerk in de Westelijke Mijnstreek heeft de gemeente Sittard-Geleen een coördinerende rol.

Amateuristische kunst en cultuureducatie

Productiefunctie

De amateurkunsten zijn in Sittard-Geleen sterk vertegenwoordigd met tal van harmonieën, fanfares, en andere muziekverenigingen, toneelverenigingen en jaarlijkse revues. De muzikale vorming wordt ondersteund door twee muziekscholen in zowel Sittard als Geleen. Op dit moment is een proces in gang gezet om tot één muziekschool te komen. Sittard-Geleen bestaan een 130-tal verenigingen op het gebied van muziek en zang, toneel en andere culturele verenigingen (fotografie, beeldende kunst, literatuur etc. Het aantal gevestigde verenigingen is stabiel. De kunstzinnige vorming wordt ondersteund door de Volksuniversiteit en de Stichting Choc-Art. Er wordt voor de repetities en presentaties gebruik gemaakt van gemeenschapshuizen, eigen lokalen en andere voorzieningen. Ook is er een oefenruimte voor rock- en popbands. De gemeente heeft een subsidieregeling voor amateuristische kunstbeoefening.

Distributie en afname

De Stadsschouwburg heeft in haar programmering een vast onderdeel genaamd "Acte de Presence" waar amateurgezelschappen zich kunnen presenteren en waar gezorgd wordt voor professionele inleidingen. Thans is ook de Glazenzaal na een ingrijpende verbouwing van de Schouwburg gereed gemaakt voor presentaties van het amateurveld op het gebied van muziek, toneel en kleinkunst. Hier is een aparte gebruiksregeling voor ingesteld.

De muziekschool heeft twee consultants in dienst die ondersteuning verlenen aan het basis- en voortgezet onderwijs voor de kunsteducatie, ook voor de omliggende gemeenten. In totaal worden er 14.000 leerlingen van het voortgezet onderwijs in het kader van het zogenaamde "rondje Cultuur" bereikt. Het gaat daarbij om verschillende dagen waarop een grote en diverse programmering in samenwerking met de cultuurinstellingen opgezet wordt voor het onderwijs. (zie vanaf 1-2-2003: www.cultuurmix.nl) Op den duur wordt er naar gestreefd om de muziekschool in de lijn van haar huidige ontwikkeling om te vormen tot een centrum voor de kunsten. De muziekschool ontwikkelt actief projecten die vallen onder het Actieprogramma Cultuurbereik.

Naast de gemeentelijke subsidie aan de muziekschool wordt ook het onderwijs door de gemeente in samenwerking met de muziekverenigingen extra gesubsidieerd.

4. Witte vlekken in de culturele infrastructuur

Wat is eigen en wat is gezamenlijk? Een culturele infrastructuur moet op de eerste plaats garant staan voor de dynamiek van het stedelijk cultureel klimaat. Elke gemeente kent daarbij (nog) een aantal witte vlekken. Wanneer we ons oriënteren op de dynamiek van het culturele klimaat binnen de stedendriehoek, kunnen we evenzeer een aantal witte vlekken aanwijzen. Te denken valt daarbij om te beginnen aan de 'software', zoals samenwerking op het gebied van culturele informatie, op het gebied van gezamenlijke Euregionale culturele oriëntatie, op het gebied gezamenlijk festivalbeleid.

Maastricht

Maastricht wenst zijn uitgebreide culturele infrastructuur te versterken om zodoende de druk van komende ontwikkelingen op de vrijetijdsmarkt te kunnen pareren met een assertief cultureel alternatief. De Cultuurvisie 2010 van Maastricht heeft het in dit verband over het ontbreken van een adequate middenzaal. Daarnaast is het van belang dat zowel de (exploitatie-) budgetten voor de culturele instellingen als wel de huisvesting op orde zijn en gericht op een meer dan behoudende werking (gezien de verscherpte marktpositie van kunst en cultuur op de vrijetijdsmarkt). Het is de vraag of het gebrek aan een volwaardig beleid op literatuurgebied als probleem moet worden opgevat. De mogelijkheden om op Euregionaal niveau cultuurbeleid te voeren zijn tot nu toe zeer beperkt gebleven en zouden nader onderzocht kunnen worden.

Heerlen

Heerlen heeft als centrum van Parkstad Limburg een cultureel convenant gesloten met een aantal omliggende gemeenten in een sterk verstedelijkt gebied met in totaal ca. 270.000 inwoners.

Het is zaak om in de nabije toekomst deze centrumfunctie binnen het op vier na grootste verstedelijkte gebied in Nederland, in het belang van de optimalisering van de culturele infrastructuur, verder te ontwikkelen.

Een verdergaande samenwerking tussen de vele culturele instellingen in de regio en de stimulering van het cultureel ondernemerschap is een van de onderwerpen die in de komende jaren volledige aandacht verdienen. Maar ook de samenwerking tussen de diverse spraakmakende en professionele festivals, de cultuureducatieve aspecten die op basis daarvan kunnen worden ontwikkeld en niet op de laatste plaats de bestuivende invloed die daarvan uitgaat naar andere cultuurdisciplines vormt een element dat uitdagende mogelijkheden biedt voor de ontwikkeling van toekomstig, modern, cultuurbeleid.

Sittard\Geleen

De versterking van het stedelijke klimaat, de sociale cohesie en de economische ontwikkeling (ook op cultuurgebied) staan hoog op de agenda. Daar aan gerelateerd zullen de ontwikkelingen op cultuurgebied verder vorm krijgen zoals hierboven geschetst. Zo zal ook de samenwerking tussen de verschillende professionele instellingen verder vorm dienen te krijgen om vandaar uit tot een meer integrale aanpak van kunst en cultuurbeleid en uitvoering te komen.

3. Heuvelland en Midden- en Noord-Limburg

Heuvelland

Het Zuidlimburgse Heuvelland is de Limburgse monumentenregio bij uitstek: er bevinden zich vele honderden monumentale objecten van historische bouwkunst en ongeveer vijftientig beschermde stads- en dorpsgezichten. Dit betreft beeldbepalende kastelen, (versterkte) monumentale boerderijen, waardevolle kerkgebouwen en de vakwerkbouw.

Het Heuvelland heeft in het bijzonder toeristische kwaliteiten: kwaliteitstoerisme met nadruk op cultuur, natuur en cultuurhistorie. In Valkenburg bevinden zich enkele monumentale attracties de kasteelruïne Valkenburg, de Romeinse catacomben en mergelgrotten.

Gezien het landelijke karakter en de afwezigheid van een grote centrumgemeenten zijn er in dit gebied geen stedelijke voorzieningen zoals een schouwburg of professionele gezelschappen, werkplaatsen of productiehuizen. Het gebied ligt in feite ingeklemd tussen de stedenring Maastricht, Sittard-Geleen, Parkstad Limburg, Aken en Luik. Wel beschikt men over enkele kleinere musea zoals in Valkenburg en Vaals. In Cadier en Keer ligt het Afrika Museum. Bovendien is er een rijk amateur-muziekleven en zijn er talloze cultuur(toeristische) zomerevenementen en festivals in alle gemeenten.

Noord- en Midden-Limburg

In Noord- en Midden-Limburg is sprake van een concentratie van cultuuraanbod in vier regionale centra: Roermond (45.230 inwoners), Venlo (91.550 inwoners), Venray (38.680 inwoners) en Weert (48.420 inwoners).

Het aanbod in Venlo is omvangrijker dan in de drie andere centrumgemeenten. De decentrale ligging van Venlo ten opzichte van de regio heeft als gevolg dat niet gesproken kan worden van DE culturele centrumstad van Noord- en Midden-Limburg. In de nabijheid ligt een aantal buitenlandse culturele centra, zoals Mönchen-Gladbach en het Roergebied. Tevens is er een oriëntatie van inwoners op voorzieningen in bijvoorbeeld Boxmeer, Nijmegen, Helmond en Eindhoven.

Witte vlek

Het aanbod aan culturele voorzieningen is breed geschakeerd. Witte vlek is het ontbreken van een professionele producent van podiumkunsten. Uitgezonderd popmuzikanten zijn die niet in Noord- en Midden-Limburg gevestigd.

Festivals

In de regio zijn diverse festivals. Zo heeft Venlo een grootschalig breed geprogrammeerd openlucht festival, een festival religieuze muziek en een bluesrockfestival in Tegelen. Eens in de vier jaar vinden in het Openluchttheater in Tegelen de Passiespelen plaats. In Weert is een middelgroot metalfestival, terwijl in Nederweert een bluesrockfestival plaatsvindt.

Profilering

Een drietal accenten zijn in Noord- en Midden-Limburg te onderscheiden:

- moderne beeldende kunsten;
- religieuze kunst;
- cultuurhistorie en landschap.

Moderne beeldende kunst

Op een aantal plaatsen in Noord-Limburg staat beeldende kunst hoog op de agenda en vinden talrijke initiatieven plaats, zoals een expositiecentrum met beeldenpark in Venray, een museum voor hedendaagse kunst in Venlo, en gemeentelijk beleid voor kunst in de openbare ruimte in bijvoorbeeld Venray, Bergen, Gennep, Horst en Venlo. Kenmerkend voor veel van deze initiatieven is de combinatie van moderne beeldende kunst en ruimtelijke ordening en planologie.

Religieuze kunst

Noord- en Midden-Limburg heeft omvangrijke collectie religieuze kunst die zichtbaar is cultuurhistorische identiteit, musea, monumenten, kruisen en kapellen en evenementen in de strook Weert (Jacob van Horne museum, Martinuskerk) – Thorn (Abdis, Stift-dames) – Roermond (Munsterkerk) – Steyl (Missiemuseum) – Venray en aansluitend aan beide zijden van de grens Aldeneik, Maaseik en Kempen. De geschiedenis van het gebied speelt een belangrijke rol in het ontstaan van deze collectie.

Cultuurhistorische identiteit

Het cultuuraanbod in Noord- en Midden-Limburg is ingebed in een omgeving waarin de agrarische sector, industrie en logistieke activiteiten van groot belang zijn voor de economie. Er is een unieke cultuurhistorische identiteit met archeologische vindplaatsen, monumenten en vanuit cultuurhistorisch perspectief waardevolle landschappen. Er is sprake van een dunbevolkt agrarisch gebied, met enkele centrumgemeenten die beschikken over monumentale binnensteden.

In de Maasvallei ten noorden van Venlo bevinden zich tientallen monumentale historische bouwwerken met een concentratie in Gennep. De oude nederzittingsstructuren in het Niersdal zijn sedert de 19^e eeuw gaaf bewaard gebleven, zoals in Heijen, Meerlo-Wanssum, Broekhuizen, Grubbenvorst, Bergen en Arcen.

De binnenstad van Venlo heeft een groot aantal monumentale historische bouwwerken. Daarnaast uit de periode na 1850 Art Nouveau-architectuur. Langs de oostelijke Maasoever bevinden zich interessante kloostercomplexen, zoals in Steijl.

Het Roerdal is een cultuurlandschap van de rivierterrasontginningen en heideontginningen en bossen. Het gebied herbergt zowel archeologische, als historisch-bouwkundige en historisch-geografische waarden.

Roermond heeft veel monumentale historische bouwwerken en een beschermd stadsgezicht.

Het gebied Heythuysen-Thorn behoort tot de cultuurlandschappen van de rivierterrasontginningen en het kampen- en esdorpenlandschap. Het oostelijk deel van dit gebied is rijk aan archeologische monumenten. Monumenten zijn te vinden in Neeritter, Ittervoort, Grathem en uiteraard Thorn.

Veenkoloniën met turfkanalen en bijzondere tuindorparchitectuur op de grens tussen Limburg en Brabant bepalen het Peelgebied. Monumentale historische bouwwerken staan in Venray en Maasbree. Hier ligt bovendien de zogenaamde 'Peelraamstelling', een belangrijke militair-historische infrastructuur.

De Maasduinen hebben – nationaal gezien - een waardevolle cultuurhistorische Belvedere status.

Naast diverse kleine musea en expositiecentra die cultuurtoeristisch van belang zijn, onderscheidt Museum de Lucht in Horst zich door een breed cultuur-/natuurhistorisch programma met een groot bereik.

4. Cultuurbegrotingen 2002 provincie en grote gemeenten

**Beknopt overzicht begroting kunst en cultuur
2002 Provincie Limburg**

**EURO
X 1000**

Archiefinspectie:	335		
Steunfunctie (Symbiose):	2.867		
<i>Kunst en cultuur</i>		1279	
<i>Bibliotheekwerk</i>		1588	
Resource centra (Centr.voor amateurkunsten):	401		
Kunsten en bibliotheken:	6.418		
<i>Cultuurplaninstellingen</i>		1173	
<i>Projectenbudget kunst en cultuur:</i>		1438	
<i>Vernieuwing en ontwikkeling</i>			1008
<i>Cultureel erfgoed</i>			190
<i>Grensoverschrijdende samenwerking</i>			135
<i>Actieprogramma cultuurbereik:</i>		2.248	
<i>BKV</i>			684
<i>Cultuurbereik</i>			1257
<i>Cultuur en school</i>			251
<i>Bibliotheekwerk</i>		161	
<i>Masterplan info en soc.infrastructuur/biblioth.</i>		590	
Musea:	7.840		
<i>Bonnefantenmuseum Maastricht</i>		3.216	
<i>Museum Industriën Kerkrade</i>		1.762	
<i>Limburgs Museum Venlo</i>		2.642	
Archeologie en oudheidkunde:	959		
<i>Sociaal Historisch Centrum</i>		287	
<i>Geschied- en Oudheidkundig Genootschap</i>		137	
<i>Restauratie-atelier Limburg</i>		283	
Monumenten en niet-monument. kerkgebouwen:	1.656		
<i>Subsidieregeling niet- monum.kerkgebouwen</i>		227	
<i>Monumentenwacht Limburg</i>		347	
<i>Monumentenhuus Limburg</i>		181	
<i>Belvédère/Via Belgica</i>		151	
<i>Digitaal tijdvenster Valkenburg</i>		121	
Mediabeleid:	7.973		
TOTAAL KUNST EN CULTUUR	28.449		

Maastricht	Budget kunst en cultuur	2002
Podiumkunsten	PK Instelling (Theater aan het Vrijthof)	2.101.060
	PK Cultuurplansubsidies	183.887
	PK Overige structurele subsidies	88.486
	PK Projectsubsidies prof kunsten	37.153
Beeldende kunst	BK overige structurele subsidies	269.188
	BK projecten geldstroom BK	30.404
Culturele evenementen	Cultuurplansubsidies	63.529
	Overige structurele subsidies	30.824
	Projectsubsidies Evenementen	133.719
Kunsten onderzoek en ontwikkeling		2.950
Cultureel erfgoed	Instelling (Natuur Historisch Museum)	556.516
	Overige structurele subsidies	327.079
	Projectsubsidies erfgoed	13.902
Media	Instelling media (Centre Céramique)	5.535.753
	Overige structurele subsidies	293.445
	Projectsubsidies media	
Amateuristische kunst	Instelling (Kumulus)	2.759.283
	Overige structurele subsidies	253.647
	Projectsubsidies amateurs	16.682
Cultuur bereik/cultuur educatie	Projectsubsidies cultuurbereik	301.265
Cultuur accommodaties		126.639
		<hr/>
	Totaal gemeente Maastricht €	13.125.411

Heerlen budget kunst en cultuur 2002

product	omschrijving	budget
podiumkunsten	Parkstad Theater Heerlen	1.496.522
beeldende kunst	Stadsgalerij Heerlen	380.458
musea	Thermenmuseum	440.195
	Kasteel Hoensbroek	1.022.155
	GEON	13.933
Glaspaleis		1.560.000
Culturele evenementen		287.956
Bouwkunst en monumenten	Vitruvianum	47.724
		139.718
Media	Bibliotheek Heerlen	2.210.604
Amateurkunst	Muziekschool Heerlen	2.462.384
Diverse kunst en cultuur	o.a. Hee-Art	582.257
Overig cultuur	subsidies en subsidieregelingen	<u>431.778</u>
Totaal gemeente Heerlen		€ 10.551.654

Sittard-Geleen begroting kunst en cultuur 2002

Bibliotheek en lokale omroep	2.127.614
Cultuureducatie	1.805.827
Amateuristische kunstbeoefening	376.400
Podiumkunsten	1.923.829
Beeldende kunst	86.922
Monumenten (op en in de grond)	91.943
Archief	89.801
Archeologie	5.200
Museum	<u>2.908.816</u>
Totaal gemeente Sittard-Geleen	€ 9.416.352

**Financieel overzicht
Cultuur van de vier
steden in Midden- en
Noord-Limburg
Openbaar
bibliotheekwerk**

Roermond	€ 1.280.650
Venlo	€ 1.399.000
Venray	€ 700.006
Weert	€ 1.099.899

Kunstzinnige vorming

Roermond	€ 757.588
Venlo	€ 1.353.000
Venray	€ 851.868
Weert	€ 676.848
	€ 377.451

Muziekonderwijs
Creatieve vorming

Kunst en cultuur

Roermond	€ 474.304
	€ 198.564
Venlo	€ 2.621.000
Venray	€ 442.021
	€ 870.714
Weert	€ 998.838
	€ 183.697
	€ 62.913
	€ 150.890

o.a. Azijnfabriek en
Centrum vd Kunsten
Amateuristische
kunstbeoefening
o.a. schouwburg

Schouwburg
Accommodaties w.o.
schouwburg
Amateuristische
kunstzinnige vorming
Beeldende kunst
Gemeentelijke culturele
activiteiten

**Midden- en Noord-
Limburg vervolg**

Oudheidkunde en musea		
Roermond	€ 791.759	Museum en BK&V
	€ 405.781	Oudheidkunde
Venlo	€ 1.863.000	
Venray		opgenomen onder post Kunst en Cultuur
Weert	€ 470.873	Musea
	€ 100.498	Erfgoed
	€ 248.000	Educatie & publicaties
Recreatieve voorzieningen (theater en media)		
Roermond	€ 100.000	Actieprogramma Cultuurbereik
Venray	€ 30.000	Lokale omroep
	€ 60.353	Masterplan Beeldende Kunst
Weert	€ 786.576	Multifunctionele accommodaties (dl. extra kosten)
	€ 67.046	Lokale omroep
Prioriteitennota Weert, nog niet structureel	€ 6.800	Actieprogramma Cultuurbereik
Totalen		
Gemeente Roermond	€ 4.008.646	
Gemeente Venlo	€ 7.236.000	
Gemeente Venray	€ 2.954.962	
Gemeente Weert	€ 6.629.329	

5. Functie-overzichten culturele infrastructuur

MAASTRICHT

Sectoren:		Podiumkunsten	Media en bibliotheken	Letteren	Cultureel erfgoed en cultuurlandschap	Beeldende kunst en vormgeving	Bouwkunst	Overig
		Functies:						
Productie	Gezelschappen	- LSO - Het Vervolg				beeldende kunstenaars		- amateur verenigen
	Productiehuizen/ werkplaatsen	- Opera Zuid - Huis van Bourgondië - Klankwerkplaats Intro - Danswerkplaats LOS				- kunstenaarsinitiatief HEDAH - St. Grafische Ateliers		
Distributie	Schouwburgen	- Theater ah Vrijthof						
	Musea				- Natuurhist. museum - Spaans Gouvernement - Project Culturele Biografie	- Bonnefantenmuseum		
	Festivals	- Ned. Dansdagen - Musica Sacra - Intern. regisseursconferentie		- Poetry festival				- Cult. Evenem.
	Kleine podia	- Poppodium - Derlontheater - Toneelacademie - Platte Zaol						
	Bioscopen/ filmhuizen	- Filmhuis Lumiere - commerciële bioscopen						
	Expositieruimten					- Marres - galleries		- Kunstuitleen
	Omroepen							- TV Maastricht
	Bibliotheken/ archieven		- Centre Ceramique - Gem. Archief					
	Monumenten				- archeologische collectie - tweede monumentenstad			
Onder – steuning	Instituten/koepel- organisaties				- Restauratieatelier Limburg	- St. ateliers Maastricht		
	Fondsen	- Subs. prof. kunst			- Subs.cult. erfgoed	- KIOR - Subs. Beeldende kunst		- Subs. amat. kunst - ACB
	Cultuurprijzen	- Dansprijs				- The Vincent		

Opleiding	Vakopleidingen	- Toneelacademie - Conservatorium - vooropleiding dans				- Jan v Eyckacademie - Acad. Beeldende Kunst	- Acad.voor Bouwkunst	- Universiteit Maastricht
	Centra voor kunstzinnige vorming/ cultuureducatie							- Kumulus

HEERLEN (Parkstad Limburg)

Sectoren:		Podiumkunsten	Media en biblio- theken	Letteren	Cultureel erfgoed en cultuur- landschap	Beeldende kunst en vormgeving	Bouwkunst	Overig
Functies:								
Productie	Gezelschappen	- Cultura nova (H'len) - Oefenbunker (L'graaf)				Kunstenaars		Amateurverenigingen
	Productiehuizen/ werkplaatsen							
Distributie	Schouwburgen	ParkstadLimburg Theaters -Theater Heerlen - Theater Kerkrade - Rodahal Kerkrade						
	Musea				-Thermen museum H'len -KasteelHoensbroek H'len -Stadsarchief H'len -GEON H'len -Rijtuigen museum i.o. - Industrion K'rade - Romeinse Vila K'rade	-Stadsgalerij H'len	-Vitruvianum	-Science Centrum -Cyber Centre K'rade
	Festivals	- Cultura Nova (H'len) - Charles Hennen (H'len) - Taptoe Heerlen - Booch Festival (H'len) - Pemitochi (inter-cultureel) - WMC (K'rade) - Orlando (K'rade) - Orgelcyclus (K'rade) - Pinkpop (L'graaf) - Bunkerpop (L'graaf) - Biespop (L'graaf) - Falling Leaves (L'graaf) - Parade (B'ssum)		- Verhalenfestival H'len - Poeziefestival L'graaf - Euriade H'len/ K'rade		Atelierroute Parkstad		

	Kleine podia	- podium muzieksch. H'len - Theater Lexor (H'len) - De Nor (H'len) - Horecapodia - Camaval du Jazz (H'len) - theater L'graaf - oefenbunker L'graaf - openluchttheater B'ssum - d'e Brikkeoave B'ssum - de Buun K'rade - aula major K'rade - aula Minor K'rade						Buitenpodia Parkstad
	Bioscopen/ filmhuizen		-Filmhuis De Spiegel -H5 bioscopen -Royal -Autokino L'graaf					
	Expositieruimten	- Parkstadtheaters	-Bibliotheken Parkstad	-Bibliotheken Parkstad	- Industrien K'rade - Rolduc K'rade	- Signe H'len - Stadsgalerij H'len - Stadshal H'len - Ipomal L'graaf - Zomaar L'graaf - Brikkeoave B'rum - Raadhuis K'rade - De Goudkust K'rade - Ambro?		
	Omroepen		-Radio Parkstad -omroep L'graaf -omroep O'banken					
	Bibliotheken/ archieven		-Bibliotheken Parkstad					
	Monumenten				- Rimbug L'graaf - Rolduc K'rade - Botanische Tuin K'rade - Gravenrode K'rade - Romeinse Vila K'rade - schacht Nuland K'rade - Baalsbruggermolen	Beelden parkstad	-Gaspaleis -Schachten H'len -Kasteel Terworm, Erenstein, Strijthagen	
Ondersteuning	Instituten/koepel- organisaties	CPCE* Federatie Muziek H'len Federatie Zang H'len Federaties L'graaf Subsidies Parkstad Federaties K'rade	CPCE*	CPCE* Veldeke Heerlen	CPCE* Genootschappen Gildes	CPCE*	CPCE*	CPCE* Eventjes Uit

	Fondsen	subsidies amateurkunst	Incidentele subsidies	Incidentele subsidies	Incidentele subsidies	projectsubsidies	subsidies	- subsidies - Abelfonds L'graaf - de Limpens B'ssum
	Cultuurprijzen					- Cultuurprijs Heerlen - Bremenprijs H'len - Ilse Franckenthalprijs H'len		
Opleiding	Vakopleidingen							- Open Universiteit - Volksuniversiteit
	Centra voor kunstzinnige vorming/ cultuureducatie	Muziekscholen Heerlen, Kerkrade, Brunssum, Landgraaf, Simpelveld. Theaterschool Kiek K'rade				- Hee-Art - VA K'rade/L'graaf - Kl. Academie B'ssum		

- CPCE (ContactPunt Cultuur/Evenementen)

SITTARD-GELEEN

Sectoren:		Podiumkunsten	Media en bibliotheken	Letteren	Cultureel erfgoed en cultuur-landschap	Beeldende kunst en vormgeving	Bouwkunst	Overig
Functies:								
Productie	Gezelschappen	Collegium Ad Mosam						Amateurverenigingen
	Productiehuizen/ werkplaatsen	Het Laagland Pitboel teater						
Distributie	Schouwburgen	Stadsschouwburg Sittard-Geleen						
	Musea				Museum Het Domein (st.hist) Stadbroekermolen Pompstation	Museum Het Domein (hed.kunst)		
	Festivals	Limburgs Straattheaterfestival; Toon Hermans Clownsfestival; St. Rosa festival; Meimaand-cultuurmaand; The Irish Night; Workshop Barokmuziek (Collegium a. Mosam);						- Cult. Evenementen
	Kleine podia	Poppodium (Fenix/De Boerderij); De Hanenhof; KC 138; Theater Karoesel						
	Bioscopen/ filmhuizen	Filmhuis Het Domein; Foroxity (Commercieel);						
	Expositieruimten					Kunstcentrum Sittard (vanaf 2003)		Kunstuitleen
	Omroepen							Streekomroep Start (publ) TV Zitterd (comm.)

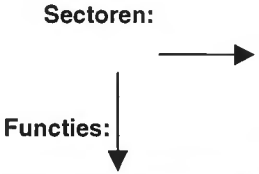
	Bibliotheken/ archieven		Gemeente Archief; Bibliotheek (div. vestigingen).				
	Monumenten				Archeologische collectie Monumentenstad (300 rijksmon./300 gem. mon.) Industrieelerfgoed (Geleen/Born)		div. Historische en Heemkunde ver.
Ondersteu- ning	Instituten/koepel- organisaties						
	Fondsen					Fonds Stadsverfraaiing (KIOR)	Subs. Amateurkunst; ACB
	Cultuurprijzen					Fritschy Prijs (vanaf 2003)	
Opleiding	Vakopleidingen						Fontys Hogeschool
	Centra voor kunstzinnige vorming/ cultuureducatie						- Muziekschool - Bibliotheek

MIDDEN-LIMBURG

Sectoren: Functies: 		Podium kunsten	Media en bibliotheken	Letteren, literatuur en dialect	Cultureel erfgoed en cultuurlandschap	Beeldende kunst en vormgeving	Bouwkunst	Overig
Productie	Gezelschappen							
	Productiehuizen/werkplaatsen							
Distributie	Schouwburgen	Schouwburgen Roermond en Weert						
	Musea				Historische musea in Echt, Weert en Haelen, Openluchtmuseum Nederweert, Bakkerijmuseum Roggel, Streekmuseum Thorn, Religieus museum Thorn	Kunstmuseum Roermond, Religieus kunstmuseum Weert		Maas- en scheepvaartmuseum Maasbracht
	Festivals	Muziekfestival Roermond, Middelgroot rock/metal festival Weert, Bluesfestival Nederweert, Cultureel evenement Thorn						

	Kleine podia	Popzaal Roermond, Klein Theater Roermond, Muziekpodium Weert, enkele kleine podia						
	Bioscopen/filmhuizen		Bioscopen					
	Expositieruimten					Enkele ateliers en galeries, Expositieruimte Weert		
	Omroepen		Lokale omroep					
	Bibliotheken/ archieven		Bibliotheken		Gemeente-archieven			
	Monumenten				Bezoekerscentra in Haelen en Ospel, natuur- en milieucentrum Weert			
Onder- steuning	Instituten/koepel- organisaties	Centrum voor de Amateurkunsten Thorn						
	Fondsen							
	Cultuurprijzen			Literatuurprijs			Architec- tuurprijs	
Opleiding	Vakopleidingen	Muziekopleiding Thorn						
	Centra voor kunstzinnige vorming/ cultuureducatie	Muziek/dans/ballet scholen				Centra voor Kunstzinnige Vorming Roermond en Weert Kunstcollege Weert		

NOORD-LIMBURG

Sectoren: 		Podium kunsten	Media en bibliotheken	Letteren, literatuur en dialect	Cultureel erfgoed en cultuurlandschap	Beeldende kunst en vormgeving	Bouw kunst	Overig
Productie	Gezelschappen							
	Productiehuizen/werkplaatsen							
Distributie	Schouwburgen	Schouwburgen Venlo en Venray						
	Musea				Cultuurhistorisch museum Venlo, historisch musea in Venray, Horst en Ysselsteyn, carnavalsmuseum Venray, Pottenbakkersmuseum Tegelen, archeologisch museum Gennep, technisch museum Horst, schatkamer Horst, Limburgs Schutterij Museum Steyl, religieus museum Gennep, streekmusea in Melderslo en Velden, volkenkundig museum Steyl	Kunstmuseum moderne kunst Venlo, kunstmusea Horst en Mook,		technisch musea in Maasbree en Blitterswijck
	Festivals	Muziekfestival Venlo, jazzfestival Venlo, bluesrock festival Venlo-Tegelen, Passiespelen Venlo-Tegelen		Boekenmanifestatie Venlo-Tegelen		Manifestatie beeldende kunst, Venray		
	Kleine podia	Poppodium Venlo, klein theater Venlo, enkele kleine podia						
	Bioscopen/filmhuizen							

	Expositieruimten					Expositieruimte Venray, enkele galeries en ateliers		
	Omroepen		Lokale omroep					
	Bibliotheken/archieven		Bibliotheken		Gemeente-archieven			
	Monumenten				Kasteeltuinen Arcen			
Ondersteuning	Instituten/koepelorganisaties						Architectuurpodium Venlo	
	Fondsen							
	Cultuurprijzen							
Opleiding	Vakopleidingen	Vooropleiding dans Venlo						
	Centra voor kunstzinnige vorming/cultuureducatie	Muziek/dans/balletscholen,				Vrije academie Horst		Centra Kunstzinnige Vorming Venlo, Venray en Helden

ALLIANTIE ZUID-NEDERLAND CULTUUR

Samenwerkende provincies en gemeenten

Limburg . Noord-Brabant . Zeeland .

Breda . Eindhoven . Heerlen . Helmond . 's-Hertogenbosch . Maastricht . Sittard-Geleen . Tilburg .

Contactpersoon Alliantie Zuid-Nederland Cultuur:

drs. M.-A.D. van Nieuwpoort, tel. 043 3899951

e-mail mad.van.nieuwpoort@prvlimburg.nl

Postbus 5700, 6202 MA Maastricht